

1973. APR. 7.

244

# KÁDÁR JÁNOS a gyermekirodalomról

## Válasz a Gyetszkaja Lityeratura szerkesztőségének kérdéseire

Múlt heti számunkban már hírt adtunk arról, hogy a Gyetszkaja Lityeratura című gyermekirodalmi folyóirat magyar különszámot adott ki, s hogy e szám bevezetője: Kádár János válasza a folyóirat szerkesztőségének kérdéseire. Az alábbiakban közöljük az interjú teljes szövegét.

**KERDES:** Véleménye szerint miként használják fel az irodalom lehetőségeit a felnövekvő nemzedék nevelésében?

— Mindenekelőtt szeretném a Gyetszkaja Lityeratura szerkesztőségének megköszönni a megtisztelő felkérést. Öszintén örülök, hogy népszerű folyóiratuk külön számot szentel a magyar gyermekirodalomnak. Nagyra értékeljük, hogy a Szovjetunióban felfigyelnek a magyar kultúra értékeire és folyóiratuk képet kíván adni a szovjet olvasóknak a magyar gyermek- és ifjúsági írók munkásságáról.

Nézetem szerint az olvasás, az irodalom napjainkban is — amikor a rádió, a televízió széles körben elterjedt — rendkívül fontos és nélkülözhetetlen eszköz a felnövekvő nemzedék nevelésében. Az ifjúság elé tárhatja a múltat, segíthet abban, hogy a társadalom, az emberi

ség történetéből egészséges és hasznos következtetéseket vonjanak le a jövő számára. A jó irodalom eszményeket épít a fiatalokban, segíti az ifjúság szellemi épülését, humanus, patrióta jellemének kiforrását, nemesíti ízlését, elmélyíti emberségét, tudatosítja szocialista felfogását, egyszóval: a haladást szolgálja.

Ilyen írásokkal gazdagította a magyar ifjúság szellemi világát a maga idejében Petőfi Sándor, Ady Endre, József Attila költészete, Mikszáth Kálmán vagy Móricz Zsigmond prózája, hogy csak néhány nagy klasszikusunkat említsem. Hasonló eszmények, célok vezetnek a ma élő magyar írók és költők legjobbjait is. A magyar irodalom klasszikus és mai értékeivel egybeforrottan marandó, nagy hatást gyakorolnak ifjúságunkra Puskin, Majakovszkij, Gogol, Tolsztoj, Gorkij magyarul is nagy példányszámban, különböző soro-

zatokban megjelenő művei, és a szovjet irodalom számos újabb remeke.

Mi, kommunisták a szocializmusnak és a kommunizmusnak elkötelezett nemzedéket akarunk felnevelni, amely világnézeti és a marxizmus-leninizmus talaján áll és a legmagasabb rendű emberi értékekkel rendelkezik. Ebben közreműködni, ezt a szocialista nevelőmunkát segíteni — íme az irodalom magasabb feladata.

A szocialista szellemiségű irodalom eszmei tartalmával, magasfokú humanizmusával, igazmondásával a legszebb tulajdonságokra neveli az ifjúságot. A legnagyobb szolgálatot azzal teszi, ha közösségi embereket formál a fiatalokból, akik egyéni boldogulásukat és a társadalom felemelkedését egységbe ötvözik; akik a haladás úttörői, fegőnyök az útra, de becsülik elődeik harcát is, szeretik hazájukat s egyben internacionalisták.

Olyan irodalmat szorgalmazzunk és támogatunk, amely hozzásegíti az ifjúságot ahhoz, hogy gondolkodó, a valóságot

helyesen látó forradalmi ifjúsággá váljék, amely nem hátrál meg a nehézségektől, hanem képes megküzdeni azokkal. A jó irodalom nevelő célzata itt találkozik mindenfajta szocialista nevelőmunka legfontosabb céljával: a közösségi emberformálással.

**KÉRDÉS:** Milyen könyvek gyakorolták Önre a legnagyobb hatást gyermekkorában?

— Kapitalista országban, munkáscsaládban születtem, a magyar munkások akkori nehéz körülményei között éltem ifjúkoromban. Akkoriban Magyarországon a munkásembernek, a munkásfiatalnak nemigen jutott ideje az olvasásra, pénze a könyvre. Gyermekkoromban otthonomban engem sem vettek körül könyvespolcok. Kezdetben, gyermek- és serdülő koromban válogatás nélkül olvastam, sok olyan írás is a kezembe került, amit ma nem ajánlanék a fiataloknak. De megismertem a jó irodalmat is. Példaként: nagy hatást tettek rám a magyar Petőfi, Jókai mellett Balzac, Jack London, Gogol, Tolsztoj, Gorkij, akiknek írásait nagyon szerettem.

Gyermekkoromat felidézve csak azt mondhatom: engem a könyv segített abban, hogy ember, más szóval, tudatos társadalmi lény, majd a szocialista eszme híve, a munkásmozga-

lom cselekvő résztvevője legyek. Mint ifjú kommunistának természetesen nekem is Marx, Engels, Lenin írásai világították meg azt az utat, amelyen járni kell. Lapjuk fő témájához kapcsolódva: nagyra becsülöm ma is Kalinyin jellemformáló, nagy hatású írásait, és Makarenkónak a szocialista pedagógiát megalapozó munkáit is.

**KÉRDÉS:** Mit kíván olvasóinak a folyóirat különszámának megjelenése alkalmából?

— Kívánom: a különszám érjen el teljes sikert; segítse a pedagógia és gyermeknevelés terén is a kölcsönös, jobb megismerést, erősítse a szovjet-magyar barátságot és gyümölcsöző együttműködést.

A Gyetszkaja Lityeratura szerkesztőinek, munkatársainak kívánom, folytassák sok sikerrel eredményes tevékenységüket a szovjet pedagógia, ezen belül az annyira fontos gyermekirodalom további felvirágoztatása terén. Ez, véleményem szerint, jelentősen hozzájárul a szocialista irodalom és kultúra nemzetközi kincsétárának általános gyarapításához.

Kívánom, munkájukat kísérelje sok siker, hogy érezhesék a nép, az eszme szolgálatának, az emberiség gazdagításának igaz örömét.